

ХРОНІКА

УКРАЇНСЬКО-РУСЬКОГО

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА

У ЛЬВОВІ.

1903, май - серпень.

Зміст: Загальні збори. — Засідання Виділу. — Засідання секцій (О. Сушко — Предтеча унії. О. Маркевич — XII археологічний з'їзд у Харькові 1902 р. М. Грушевський — Українські козаки коло 1470 р. Той сам — Матеріяли до Коліївщини. I. Др. І Франко — Записки про діяльність тов-а «Дружній Лихвар». Той сам — Передмова до писань М. Дикарева. О. Сушко — Причинки до студий над текстом Палінодії. Ю. Гірняк — Роль сталюї, плінної і газової фази в хемічній рівновазі. К. Глібовицький — Микола Генрих Абель і його значінс в математичці). — Засідання комісій. — Справозданс з етнографічної експедиції. — Конкурс на запомогу з фонду А. Бончевського. — Товариства й інституції, що далі приступили до обміну виданнями. — Нові видання Товариства.

Загальні Збори.

(Дня 25 марта і 4 цвітня).

Дня 25 марта відбували ся загальні збори в присутности 44 членів; поядто 6 членів було заступлених відпоручниками. Наради відкрив короткою промовою голова, в якій подав нарис діяльности Виділу й Товариства за останній адміністраційний рік та присвятив теплу згадку помершим членам: Остапу Терлецькому, Тадейови Рильському, Омелянови Богачевському, Антонови Бончевському, Володимирови Лучаківському і Михайлови Спожарському. Покликавши на секретарів зборів дд. Олега Целевича й Осина Чайківського, проголосив збори відкритими.

По відчитаню протоколу в попередніх зборів забрав слово д. Павлик і закинув йому недокладність по тій причині, що бесіди виділових подані в ньому докладно, а иньших членів лише коротко.

По поясненню голови, що кожному членови вільно доповнити тепер свої бесіди і спростувати їх, прийнято протокол до відомости і перейдено до секретарського справоздання.

Тому, що воно було надруковане і розіслане членам, ухвалено на внесене д. В. Шухевича не відчитувати його, але перейти відразу до дискусії над ним.

Д. Вол. Шухевич запитує, що думає зробити Виділ із книгарнею, чи не думає перенести її ближше центра міста, а коли се неможливе, то чи не зробив би бодай вистави своїх книжок де при головній улиці. У відповідь на се, заявляє др. О. Колесса, що він порозумів ся уже з фірмою Альтенберга в імени Товариства та що ся фірма згодилася відступити одно вікно на виставі на книжки Товариства. Д. Мих. Павлик домагаєть ся так само отвореня книгарні в місті, найліпше в домі Просвѣти. Голова відповідає, що Виділ признає вагу сеї справи, але рівночасно вважає її занадто ризиковною, тому не хоче брати ся за неї на власну руку. Коли збори ухвалять отворити таку книгарню, то Виділ займеть ся введенєм її в житє. Др. І. Макух указує на різні труднощі, злучені з отворенєм книгарні, з між иньшим зазначає, що справа не може бути полагоджена й тому, що для веденя книгарні тепер не найдеть ся відповідного фахового чоловіка.

Д. Мих. Павлик домагаєть ся, щоби Товариство заняло ся справою заснованя приватного університета, без уваги на лихий економічний стан нашого народа.

Др. О. Колесса порушує ще справу поділу „Записок“ і каже, що Виділ повинен був згодити ся на поділ тому, що за ним заявили ся дві секції. Вправді мат. прир. лікарська секція анулювала опісля свою ухвалу, але зробила се при меньшій комплеті, що на його погляд неважне. — Голова відповідає, що Виділ знав про се все і порішив не робити поділу „Записок“ тільки по докладно переведеній дискусії.

Др. С. Дністрянський жадає, аби директори секцій складали справоздання з діяльности перед загальними зборами, бо дієть ся таке, що приміром директор мат. прир. лікарської секції не скликає майже засідань. За сим жаданєм заявляєть ся також др. В. Коповський, а д. М. Павлик із тим, що такі справоздання не належуть перед загальні збори, бо вони не компетентні критикувати наукову діяльність секцій, але перед збори всіх секцій. — Голова заявляє, що загальні збори мають наглядати адміністраційну.

діяльність Виділу, а предклатати їм спеціальні справозданя з наукової діяльності, значило-б непотрібно обтяжати їх. Критику наукової діяльності належить полишити секціям і комісіям. — Др. О. Колесса думає, що не можна обмежувати прав звичайних членів і не дозволяти їм вглядати в наукову діяльність секцій. Та крім того належало б скликувати збори всіх секцій для сеї справи.

Др. С. Дністрянський каже, що „Хроніка“ повинна представляти докладно діяльність Товариства. Тимчасом у некрольогу О. Терлецького не згадано, що на кладовищи промовляв один член іменем Товариства. По сїм відчитує він відривки з листа дра В. Левицького з закидами на деякі виданя Товариства.

На внесенє д. М. Павлика прийнято секретарське справозданє до відомости і перейдено до дискусії над касовим справозданєм, якого теж не відчитувано на внесенє д. М. Павлика.

Д. В. Шухевич жадає, щоби Виділ укладав кожного року для себе рахунковий оборот, на що відповів д. І. Кокорудз, що се робить ся.

Д. Мих. Павлик домагаєть ся, щоби всякі закупна книжок до бібліотеки переходили через його руки як бібліотекара, але д. І. Кокорудз виясняє, що се неможливе.

Др. С. Дністрянський не знає, якими фондами заряджує Товариство і на що вони призначені. Голова поясняє сю справу подрібно. Д. В. Шухевич жадає, аби Товариство завело окремо книжку, в якій була-б виложена ціль кожного фонду. — По сїм прийнято до відомости касове справозданє і на внесенє д. П. Огоновського, як члена контрольної комісії, уділено Виділови абсолюторію.

При переході до дальшої точки дневного порядку поставив внесенє д. М. Павлик, аби перше обрадовано над зміною статутів, а др. В. Коцовський, щоби перше вибрано Виділ, за чим заявляєть ся також др. С. Дністрянський. Ухвалено приступити до вибору Виділу. На внесенє д. І. Кокорудза заряджено коротку перерву для порозуміння над лістою кандидатів до Виділу, почім приступлено до голосованя.

Підчас обчислюваня голосів скрутаційною комісією відданих на голову, до якої покликав голова дра В. Коцовського, Е. Бурачинського і О. Сушка розпочато дискусію над вибором членів Виділу.

Голова відчуває тут лист д. Громницького, в яким він заявляє, що не прийме вибору задля браку часу. Д. Кокорудз заявляє також, що не прийме евентуального вибору. — Тут подано результат голосованя на голову: Голосувало 41 членів. На д. Мих. Грушевського віддано 35 голосів, а 6 карток було чистих. Вибрано головою проф. М. Грушевського. — По сім перейдено до вибору членів Виділу.

Поки скрутаційна комісія обчислювала голоси приступлено до дискусії над зміною статута.

Др. І. Макух, як референт Виділу, предкладає проєкт нового статута, зазначуючи, що він не багато ріжнить ся від давнішого та що переведено в ньому лиш деякі поменші зміни.

Др. С. Дністрянський противно додачує в проєкті тенденційність. З проєкту можна винести вражінє, що Товариство—се гіпотечний банк. Головна точка лежить в оплачуваню виділових, а попираєть ся се тим, що в Товаристві єсть стільки праці, що годі, щоб її сповняв хто даром. Алеж Товариство се наукове, а не акційне, тому оплачуване виділових не на місци. Товариство дивгнуло науку високо, а з новим статутом вертає знов до давного стану. Бесідник уважає проте, що статут не доріє до трактованя, тому вносить завернути його назад до Виділу.

Др. І. Макух виказує, що Товариство не чисто наукове, але на половину адміністратійне, бо мусить старати ся про фонди на попиране науки. Добре виділовим не платити, але хто поза Виділом знайдесть ся, щоб завідував приміром маґазином за 10 кор. місячно? Звідки Товариство взяло-б гроший на наукові виданя, коли-б йому прийшло ся наймати цілий ряд урядників і оплачувати їх грубо? Чи не ліпше назначити виділовим якусь винагороду, як не за працю, то бодай за страту часу? Чим, далі, ліпші виділові, що беруть плату за наукові праці, яких бажає др. Дністрянський, від тих, що беруть її за адміністратійну працю? Чому в кінци платні виділові мали-б бути позбавлені самостійної діяльності, того бесідник не ровуміє цілком.

Др. І. Франко вичисляє агенди в Товаристві, між якими є дуже обширні, приміром заряд каменницею й друкарнею і вказує, що тим, хто вкладає тут свою працю, належить ся цілком справедливо ремунерація. Порівнанє Товариства з банком тут цілком не на місци.

Д. Іл. Кокорудз заявляє, що він застеріг ся на засіданю Виділу проти ремунерованя виділових і тепер промовляє за сим,

бо добачує в тім небезпечність для діловодства в Товаристві, яке може потерпіти через те; хто бере платню, не може себе контролювати.

Тут перервано дискусію, щоб вислухати результату виборів, які прийшла оголосити скрутаційна комісія. Голосувало 41 членів. Абсолютна більшість 21. З того одержали: І. Боберський — 5, Г. Гарматій — 32; В. Гнатюк — 29; С. Громницький — 4; Т. Грушкевич — 10; С. Дністрирський — 10; І. Кокоруда — 8; І. Макух — 32; Ю. Мудрак — 17; К. Паньківський — 32; К. Студинський — 37; І. Ясеницький — 19. На заступників дістали: В. Загайкевич — 29; Г. Кисіль — 27; Ю. Мудрак — 19. Одного виділового і одного заступника виділового не вибрано проте. По короткій дискусії заряжено нові вибори і на 31 голосуючих вибрано виділовим І. Ясеницького — 20-ма, а на заступника Ю. Мудрака — 27-ма голосами. До контрольної комісії вибрано членів із попереднього року. Опісля на внесенє дра К. Студинського відложено збори на півнійше.

Продовженє загальних зборів відбуло ся дня 4 цвѣтня в присутности 44 членів і 6 заступлених иньшими членами.

Д. М. Павлик поставив внесенє, щоби змінити дневний порядок і полагодити наперед точку внесенє, а опісля перейти до дискусії над статутом; внесенє се впало, по чім приступлено до дальшої загальної дискусії над зміною статута.

Д. Вол. Шухевич уважає предложений статут невідповідним, бо він будім робить із Товариства фінансову інституцію. Товариство не має власної камениці, тому не може мати адміністратора її. Невідповідний § 33, бо хоч виділові можуть бути ремунеровані за свої праці, то сього не треба вкладати в статут. Заступники не можуть мати рішаючого голосу навіть при своїх рефератах, доки не покличеть ся їх на місце виділових. § 18 також невідповідний; лише в фінансових інституціях водить ся, що члени дають себе заступати другим, але не в нас тим більше, що меншість може тут переголосувати більшість. Що до тайних засідань Виділу бесідник заявляєть ся за тим, щоби на них могли бути присутні не виділові, коли з'обов'язуть ся додержати тайни. В кінци ставить внесенє, щоби вибрано комісію з трьох членів, яка передискутувала би ще раз статут із виділовими і аж опісля предложено би його загальним зборам.

Д. Ів. Труш підносить, що деякі виділові займають ся виключно справами адміністрації, на що тратять багато часу. Було-б отже несправедливо не нагороджувати сеї праці.

Д. Ол. Барвінський протить ся ремунерованю виділових, а радить натомісь поприймати урядників. Що до 18 §, то признає його зовсім справедливим тому, що заграничні члени платять вкладки, отже й повинні мати такі самі права, як иньші члени. Се можуть вони досягнути лише через своїх відпоручників у Товаристві.

Др. І. Франко поясняє, що члени академій бувають ремунеровані і навіть досить високо, а ніхто з того не робить *casus belli*. Нема проте чого бояти ся, щоб відповідний параграф у статуті не лицював Товариству. Щож до контролі, то на те й вибирають ся контрольную комісію, щоб контролювала виділових.

Д. Іл. Кокоруда заявляє, що засідав 5 літ у виділі і обзнайомлений з агендами Товариства. Усю роботу мають робити урядники, а виділові сповняють функцію контролі, за яку нема що винагороджувати. Можна найти все таких людей, що схочуть сповняти сеї функції з патріотизму безплатно.

Д. Ан. Дольницький вважає справедливим ремунерувати кожного за працю, але жадає, щоб се робили збори, а не виділ.

Др. К. Студинський поясняє, що нема тенденції ремунерувати всіх виділових, лише тих, що більше роблять, а не мають значнійшого удержання. Сі ремунерації бувають нераз цілком нужденні. Він згодив би ся одначе, щоб 33 §. викинено, але тоді повинні збори ухвалити, що Виділ може ремунерувати своїх членів так, як роблять се академії.

Проти 33 §. промовляють іще дд. М. Павлик, І. Кокоруда, С. Дністрянський. Опісля забрав голос голова і заявив, що такі ремунерації практикували ся здавна, виплачувано їх річно і місячно і 33 §. увійшов у жите сам через себе в конечних щоденних потреб. Щоб справу зробити ясною, Виділ поставив його у проєкт статута. Чи збори приймуть його, чи ні, се не змінить самої річи, бо всі признають, що за працю належить ся заплата. Чейже виділовий, обдарований довірем загальних зборів, не схоче голосувати в Виділі проти свого сумління черев те, що бере за працю заплату.

Др. О. Колесса жадає, щоби сталі урядники Товариства не засідали в Виділі і щоби право заступства на загальних зборах було розширене на всіх членів, не лише заграничних.

Д. Вол. Шухевич пропонує, щоби виділових вибрано на три роки, але двох із того щоби вильосовувано що року і вибрано иньших. Жадає також, щоб члени Виділу не могли бути репрезентантами секцій.

Др. С. Дністрянський промовляє, щоб статут перероблено ще раз; підпирає його д. Вол. Шухевич, а противить ся сему д. А. Дольницький.

Забирає слово голова, щоб відповісти на деякі закиди перед-бесідників. Ремуероване виділових зборами не можливе, бо збори не можуть знати з гори, кому, яка і за що буде належати ся ремуерація, можуть отже в тім напрямі дати лише директиву Виділови. Всіх виділових ніхто не думає ремуерувати, лиш тих, що тратять більше часу на свою працю і потребують такої мінімальної ремуерації. Коли до виділу не може належати чоловік, ремуерований за адміністраційну працю, то тоді не повинен належати й ремуерований за наукову працю. В таких разі належить ухвалити, що кождий, що бере яку будь ремуерацію, не може належати до виділу. Справа усунення членів від тайних засідань виділу викликала опозицію через упередженє. Виділ не привязує ніякої ваги до сього, як збори полагождать сю справу. Бесідник не бачить також ніякої колізії в тім, що виділові репрезентують секції. Коли одначе секції не бажають того, то можуть вибирати директорами не виділових; конституованє секцій відбуваєть ся однаково по зборах. Бесідник обстає також за тим, щоб перейдено де спеціальної дискусії над статутом, за чим промовляє ще й др. І. Макух.

При голосованю перейшло се внесене 28-ма голосами проти 16, але що багато членів просило відложити докінченє зборів на иньший день задля спізненої пори з тим, щоби дальші збори відбували ся без усяких формальностей і письмених повідомлювань, то голова закрав збори о 1/2 10 вечером.

Відповідно до директиви сих зборів, продовженє зборів було визначене на 28 червня, та що шість членів внесло до Виділу письмо, де противило ся скликанню зборів без приписаних статутом формальностей, а ц. к. поліція з свого боку звернула увагу президві на потребу заховання таких формальностей при скликуванню всяких зборів, хоч би се було й продовженє — збори відкликано.

Засіданя Виділу.

ХІІІ засіданє дня 20 мая.

1) Принято до відомости, що др. К. Студинський переняв касу з причини слабости д. І. Ясеницького і покликано рівночасно до Виділу заступника д. В. Загайкевича. 2) Призвано д. А. Веретельникови 100 кор. на етнографічну екскурзію в тим, що етнографічна комісія возьме се на свій рахунок. 3) Принято одного нового члена. 4) В. Гнатюк предложив до відомости Виділу ухвалу фільольогічної секції в справі друкованя справоздань із її засідань. Передискутувавши справу Виділ постановив: Було би пожаданим, щоби президії секцій і наукових комісій прислали секретареви Товариства готові справозданя зі своїх засідань. Коли-б одначе таке справозданє не наспіло на час, тоді секретар Товариства владжує його в протоколів, а за евентуальним браком їх із устних інформацій. В одержанім справозданю секретар може робити зміни за порозумінєм із президією секцій або комісій. В разі неможливости порозуміня з якої будь причини рішає справу Виділ. 5) Др. О. Колесса пригадує справу вибору дійсних членів із иньших народностей і висловляє бажанє, аби було скорше скликанє засіданє в тій справі. Проф. М. Грушевський заявляє, що справа ся мусить бути передискутована в кожній секції з'окрема наперед, аж тоді можна буде скликати спільне засіданє секцій і перевести вибір.

XIV засіданє дня 3 червня.

1) Принято до відомости бюджет наукових видань предложений головою на 1903 р. в сумі 55.000 кор. Поодинокі позиції бюджету ось які:

	кор.
Записки	10.000
Збірники секцій	8.500
Археографічна комісія	3.500
Етнографічна комісія	6.400
Етнографічна екскурсія	1.000
Правнича комісія	3.000
Історична Бібліотека	1.000
Укр.-руська Бібліотека	5.000
Хроніка	1.400
Дефіцит Літ.-Наук. Вістника	1.600
Бібліотека і музей	4.000
Стипендії і запомоги	2.600
Адміністрація	7.000
	<hr/>
Разом	55.000

2) Голова Товариства повідомляє, що: а) історично-філософічна секція уконституувала ся вибравши: директором проф. М. Грушевського, заст. директора дра С. Дністрянського, секретарем С. Томашівського, заст. секретаря О. Целевича; б) секція постановила звернути ся до етнографічної комісії і до Виділу з просьбою, визначити більші субвенції на екскурсію по Галичині для антропологічних і археологічних дослідів, які підіймаєть ся робити д. Ф. Вовк, і для урядженя курсу антропометрії у Львові. Виділ прийняв пропозицію прихильно і постановив її підперти. 3) Принято одного нового члена. 4) Принято до відомости, що о. І. Арданів Америки прислав потверджений акт основаня запомогового фонду ім. А. Бончевського і 2.000 долярів на фонд. 5) Признано Товариству „Руська Захоронка“ у Львові 50 кор. підмоги. 6) Признано Товариству „Січ“ у Перемишлі деякі книжки даром.

XV засіданє дня 17 червня.

1) Принято до відомости, що др. О. Колесса зрезигнував із директора фільологічної секції та що на його місце вибрала секція

делегатом до Виділу дра І. Франка. 2) Постановлено скликати загальні збори на 28 червня і відступити від 33 §. статута, приймаючи рівночасно за директиву те, що висловлено на попередніх зборах у сій справі — щоби виділ ремунерував далі за праці виділових в потребі. 3) Визначено на внесене проф. М. Грушевського, предложене іменем історично-філософичної секції 600 кор. на закупно систематичної археологічної збірки передісторичних старинностей, яку підняв ся аложити д. Ф. Вовк. 4) В. Гнатюк подав до відомости бажане етнографічної комісії, аби дальша частина „Гудульщини“ д. В. Шухевича була предложена під оцінку історично-філософичної і фільологічної секції та що комісія взначила зі своєї субвенції кредит на антропометричні поміри, який буде потрібно. 5) Признано підмоги на етнографічну екскурзію: О. Деревяниці в сумі 30 кор. і І. Чупрейови в сумі 30 кор. 6) Признано 50 кор. підмоги О. Маубергови, студ. Академії штук красних у Кракові. 7) В справі спільного засідання секцій аложив голова, на запитанне делегата фільологічної секції таке пояснене: Спільне засіданє секцій мало бути скликане ще в марті при нагоді вибору нових дійсних членів; воно відпало одначе тому, що фільологічна секція поспішила ся порішити сю справу на своїм осібнім засіданю. Директор фільологічної секції др. О. Колесса пояснив при тім, що секція зробила се вмісно, аби не бути снімським близнюком історичної секції. Супроти того голова Товариства не хотів наражати ся спеціальними засіданнями фільологічній секції. Спільне засіданє буде одначе скликане, чекаєть ся тільки, щоб мат.-прир.-лікарська секція наралила ся також у справі іменованя членів иньших народностей, що має прийти під обраду спільного засіданя.

XVI засіданє дня 26 червня.

1) Відчитано письмо підписане шести членами в справі загальних зборів і вислухано також справозданя голови з його авдієнції в дирекції поліції, де комісар заявив йому, що збори мусять бути скликані на 14 днів наперед, бо в разі протеста зі сторони членів поліція буде примушена вмішати ся в сю справу і уневажнити збори; супроти того постановлено: Хоч на загальних зборах самі члени бажали відроченя і підносили, що нові, відрочені можуть відбутися без усяких формальностей, то одначе з огляду

що поліція загрозила вмішанєм, а заява членів указує, що повід до такого вмішання може бути дійсно — відрочити збори і не скликувати їх скорше, як по вакаціях. 2) Замовлено в д. І. Труша портрет М. Драгоманова для Товариства. 3) Ухвалено заасекурувати бібліотеку на 20.000 кор. 4) Принято двох нових членів. 5) Принято до відомости звістку голови про смерть дійсного члена Ол. Маркевича в Одесі і про висилку кондольєнційної телеграми на руки родини.

XVII засіданє дня 8 липня.

1) Признано 100 кор. підмоги на пам'ятник пок. дійсного члена Ост. Терлецького. 2) Передано ведене каси на час вакацій дру І. Макуху, а реферат друкарні д. К. Паньківському. 3) Відступлено деякі книжки даром філії Педагогічного Товариства в Бережанах. 4) Постановлено подякувати д. Й. Петрушевчови в Новиці за дар для музею. 5) Уповажено адміністраційну комісію друкарняну закупити для друкарні в сім році черенок за 1.500 кор. 6) Затверджено вибір проф. Ватрослава Ягіча і академіка Олександра Пипіна на дійсних членів Товариства. 7) Признано д. М. Джиджорі, студ. університета 200 кор. підмоги.

XVIII засіданє дня 22 липня.

1) Принято до відомости, що Товариство брало участь у відслоненю пам'ятника своєму бувшому членови О. Терлецькому, та що іменем Товариства промовляв др. І. Франко. 2) Ухвалено закупити інструменти для антропометричних помірів. 3) Постановлено вислати на відслонене пам'ятника І. Котляревського в Полтаві привітві письма від Товариства і від редакції Літ.-Наук. Вістника. 4) Принято до відомости, що д. К. Паньківський передав до бібліотеки коло 200 книжок, повісталих по пок. Іл. Грабовичу. 5) На бажанє комітету стипендійного фонду ім. Олександра Огоновського для ригорівантів постановило Товариство переняти його під свій заряд. 6) Відступлено Товариству „Жіноча Громада“ в Бережанах деякі книжки даром.

XIX засіданє дня 12 серпня.

1) Принято прихильно до відомости просьбу іст.-філософічної секції о підмогу на відпис Лучкаєвої „Historia Carpatho-Ru-

thenogum“ і на поїздку до Унгвара в тій справі. 2) Принято до відомости справозданє книгарні за місяць липень окремо і за цілий перший піврік 1903 р. 3) Принято до відомости пропозицію іст.-фільософічної секції, щоби IV. т. „Історії України - Руси“ розділити на дві части і одну випустити за сей, а другу за 1904 р.

Засідання секцій.

Спільні засідання.

І зас. історично-філософичної й фільольогічної секції дня 29 червня.

1) На вступі пояснив проф.-М. Грушевський причину скликання сього засідання та дотеперішню процедуру з реферованем різних праць на секціях. Етнографічна й археологічна комісія повстали із вибору історично-філософичної й фільольогічної секції, тому й праці, друковані в виданнях комісій, реферують ся раз на одній, другий раз на другій секції. Праці друковані в „Жерелах“ і „Матеріялах до укр.-руської етнології“ відчитують ся на іст. філософичній, праці друковані в „Памятках“ і „Етнографічним Збірнику“ на фільольогічній секції. Попередні частини „Гуцульщини“ д. Шухевича відповідно до сеї норми були реферовані на істор.-філософичній секції, як се виказують протоколи засідань. Тепер зажадав д. Шухевич, щоб дальша частина „Гуцульщини“ була реферована на засіданю обох секцій. Проф. М. Грушевський, як голова Товариства, скликав засіданє сих секцій, але рівночасно застерігаєть ся проти дальшої подібної практики. По переведеній дискусії в сій справі перейдено до реферату. 2) Д. Вол. Шухевич зреферував першу частину останнього тому „Гуцульщини“, а другу частину обіцяв предложити пізнійше. На внесене проф. М. Грушевського ухвалено віднести ся до Виділу з просьбою, щоби дозволив випустити один том „Матеріялів до укр.-руської етнології“ в більшім обемі, як досі, та щоби в ньому надруковано обі останні частини „Гуцульщини“.

І зас. всіх секцій дня 29 червня.

1) Проф. М. Грушевський представив цілу генеру справи вибору дійсних членів із поміж не-Українців і поставив внесене: а) щоби окремо трактувати вибір дійсними членами О. Пипіна і В. Ягіча, які обходили недавно свої наукові ювілеї; б) окремо трактувати вибір інших учених, яких ширша ліста повинна-б прийти на инше засіданє. Внесене се прийнято і порішено одноголосно обох нових членів предложити Виділови до затвердження. 2) Справу зміни регуляміну постановлено передискутувати на окремім засіданю, яке рішено скликати в вересні. 3) Проф. М. Грушевський висловив бажанє до фільологічної секції, щоби решта фольклорних творів Драгоманова була видана як найскорше.

Засіданя історично-філософічної секції.

ІХ зас. дня 28 мая.

1) Д. Олександр Сушко предложив працю п. н. „Предтечя унії“, яку ухвалено друкувати в „Записках“. 2) Проф. М. Грушевський навяваючи до поставленої секцією справи організації антропологічних помірив у Галичині ще в 1900 р. (5/VII), подав до відомости, що д. Федір Вовк-із Парижа заявив охоту приїхати до Галичини на кілька місяців для етнологічних і антропологічних дослідів. Супроти сього секція постановила: а) Заявити д. Х. Вовку утіху секції по причині його пропозиції. б) Просити етнографічну комісію і Виділ, щоби своїми фондами підперли сю екскурсію д. Вовка. в) Просити д. Вовка, щоби у Львові урядив курс антропометрії і взяв на свою екскурсію тих, хто заявив би охоту вправити ся практично під його проводом у техніці антропометрії. 2) Коли-б показало ся, що хтось із членів Товариства опанував сю техніку і має охоту вести далі поміри — просити Виділ, аби закупив відповідні антропометричні інструменти. 3) Секція уконституувала ся вибравши давню президію: Директором проф. М. Грушевського, заст. дир. дра С. Дністрянського, секретарем д. С. Томашівського, заст. секр. д. О. Целевича. 4) Дискутовано далі в справі вибору членів не-Українців і постановлено: — Перевести вибір більшого числа дійсних членів споміж учених інших народ-

ностей і для того уложити спільно з иншими секціями лісту кандидатів на дійсних членів із різних народностей, а вибір тих членів оголосити при відповідній нагоді.

Зміст статі д. О. Сушка: Автор малює постать давно забутої людини, одного із головних діячів уніятсько-єзуїтської пропаганди на Русі в доберестейській добі, Бенедикта Гербеста (род. 1521 р. в Новім Місті коло Добромиля). Студія поділена на 4 частини. Перша частина — се тло усеї студії. В ній малює автор в головних начерках невідрадий стан — у Польщі католицької церкви, — на Русі православної — в XVI в., при чім звертає увагу й на инші тодішні суспільно-культурні ферменти. II, III і IV частина студії — се біографія Бенедикта, мальована широко, відповідно до тих подій, серед яких плило Гербестове житє, та серед яких довело ся йому розвинути незвичайно богату наслідками діяльність. Автор замічає в житю та діяльності Б. Гербеста 3 доби (тому на три частини й поділена житєпись): перша доба — се час Гербестового учительовання у Львові, Кракові, Скерневицях та опісля назад у Кракові, час Бенедиктового одушевлення до клясцизму, час гуманізму. Побут у Скерневицях — се перелом у світогляді Бенедикта, початок другої доби його житя. В тій другій добі — закидує Гербест писання золотоустих реторів Старини, а розчитуєть ся в католицьких апольогетах, стає в короткім часі голосним й за границями Польщі — як знаменитий полеміст, один із напередовців боротьби з великопольськими сектантами, стає справдішим предтечою єзуїтів, одним із передових борців католицької контрареформації в Польщі. Таким є Гербест за час свого побуту в Познані (1563—1571). 1571 р. надягає Бенедикт єзуїтську чернечу рясу. Се третя доба його житя, природна консеквенція того перевороту, який почав ся ще в часі його побуту в Скерневицях. Єзуїтом стає Гербест у Римі. З відтіля вертає до вітчизни, а коли 1573 р. відкрито в Ярославі єзуїтську колегію — стає Бенедикт одним із найрухливійших її членів, завзятим пропагатором католицьких ідей в Червоній Русі, Покутю, Поділю, Волині та Україні. Аж до своєї смерти — працює Гербест із правдивим „апостольським“ завзятем над викоріненем там протестантської пошести та над усім тим, що 1596 р. закінчило ся берестейською Унією. Вже сучасні звали його „Апостолом Русі“. Він був душею Ярославської колегії, він уряджував рік-річно численні місії, він причинив ся до заснования колегії у Львові, він зробив

рішучий вплив на Потія, впливав також на родину кн. Острожських, повернувшись на католицизм величезне число православних і не православних, одним словом став справдішнім предтечою унії. Умер 1598 р., забутий всіма.

Х зас. дня 7 червня.

1) Проф. М. Грушевський зreferував статтю Ол. Маркевича п. н. „XII археологічний з'їзд у Харкові 1902 р.“ Постановлено друкувати в „Записках“. 2) Проф. М. Грушевський порушує крайню потребу зорганізувати систематичної колекції з археології для пропедевтики; конче потрібні були-б у ній: а) Колекція західно-європейських типів культури палеолітичної, неолітичної, бронзової й залізної. б) Колекція бронзової й ранньої залізної культури в середодунайських та західноєвропейських земель. в) Колекція типів із нашої території. З огляду на це звертається секція до Виділу з проською, щоб визначив 500 до 600 кор. для закупки такої колекції. 3) Секція постановила просити д. Вовка, щоб в часі свого побуту у Львові прочитав короткий курс передісторичної археології.

Зміст статі О. Маркевича: Автор дає загальні замітки про Харківський археологічний з'їзд, давнішу й новішу практику з'їздів взагалі, висловляє певні деідерати, а потім з окрема переходить усі важніші реферати XII з'їзда, зв'язані з українськими землями.

XI зас. дня 29 червня.

1) Проф. М. Грушевський присвятив згадку пам'яті сьвіжо помершого члена О. Маркевича, а члени пошанували його повстанням із місць. 2) Той сам зreferував свою розвідку про українських козаків коло 1470 р., яку ухвалено надрукувати. 3) Принято плян XXIV т. „Руської Історичної Бібліотеки“, до якої має увійти друга половина статі Владимирського-Буданова, та евентуально — як поволять місце, статі Антоновича про міста і Багалія про міста лівобічної України.

Зміст розвідки проф. М. Грушевського: Автор звертає увагу на звістку дипломатарія кримських генуезьких колоній (Codice diplomatico delle colonie tauro-liguri т. II частина 2) про напад козаків на кафінських купців коло р. 1470. Вказівки многих документів доводять, що то були козаки рязанські. але інші згадки про козацькі напади в чорноморських степах із тогож часу можуть

належати також і до українських людей, що уже тоді мусіли також носити імя козаків.

XII за с. дня 16 липня.

1) Проф. М. Грушевський реферував про василянські записки про Коліївщину, передані йому о. А. Крижановським, в часті друковані вправді вже раз, але не замічені в науці. Ухвалено надрукувати їх як першу частину матеріалів до Коліївщини. 2) Др. І. Франко реферував статтю невідомого автора про діяльність студентського товариства „Дружний Лихвар“ за роки 1871—1884, які ухвалено надрукувати в „Записках“.

Зміст реферата проф. М. Грушевського: Д. Крижановський вправ на щасливу гадку видати на ново матеріал кристинопольського ігумена Корнелія Сорочинського, видрукований в незвичайно рідкім виданні: *Przegląd dziejów polskich* (виходило в Пуатьє, у Франції) і зовсім невідомий; до сього долучає він опис василянської місії того часу, з кристинопольського архива. Проф. Грушевський додає до сього кілька звісток про саму публікацію меморіяла, що був приладжений до друку в Львові, але заборонений цензурою — на підставі актів цензури.

Зміст реферата дра І. Франка: Подаючи до друку рукописну хроніку академічного товариства „Дружній Лихвар“ та „Академічне Братство“ від самих початків до р. 1886, написану невідомим автором, референт підносить важність студіювання історії наших товариств для пізнання розвитку нашого національного руху, якому ті товариства від кінця 60-их років надають визначний характер, більше практичний, ніж був доси. Далі підносить референт, що автор хроніки досить скупо користувався доступним йому архівом товариства, і додає до її тексту деякі свої доповнення.

XIII за с. дня 10 серпня.

1) Постановлено IV т. „Історії України-Руси“ проф. Грушевського розділити на дві половини і випустити як VI—VII т. Збірника секції. 2) Проф. М. Грушевський подав до відомости, що з XXIV томом „Руської Історичної Бібліотеки“ завершено давній плян подати головні нариси політичної й суспільної історії України-Руси. Референт думає, що на дальше не потрібно подавати самі переклади й передруки, але приступити до публікації й оригінальних праць і матеріалів, як другої серії, нової. На дальше

подавано-б систематично передруки (евертуально переклади) історичних рідких у нас праць та нові матеріали (евертуально розвідки). З передруків мають бути виключені чисто популярні статі, реферати з книжок і такі, що тепер не мають уже ніякої наукової вартости. На разі прийнято в пропозицію: передрукувати історичні статі П. Куліша, К. Заклинського, А. Краліцького, монографії місцевостей В. Площанського; постановлено також видати збірник статей про Угорську Русь, в серії жерел — літопись Величка; рукописну працю Лучкая „Historia Carpatho-Ruthenorum“. На внесене проф. М. Грушевського постановлено випустити на перед збірку статей Куліша та віднести ся до Виділу з прошенем підмоги на поїздку до Унівара для скопіювання рукописи Лучкая.

Засідання фільольогічної секції.

IV засід. дня 2 мая.

1) Нові вибори на директора секції не дали ніякого позитивного результату. 2) Секція вибирає дійсними членами проф. дра В. Ягіча у Відни та Олександра Пипіна у Петербурзі, під умовою, коли й збір усіх секцій на се згодить ся.

V засід. дня 17 червня.

1) Др. Ол. Колесса складає гідність директора секції, після чого директору секції та заступництво її в виділі обіймає заступник директора др. Ів. Франко.

VI засід. дня 9 липня.

1) Тому що й тепер вибори президії секції не довели ні до якого результату, секція ухвалює, що справа голосованя, має бути полагоджена відповідною вставкою в статутах товариства. 2) Др. Ів. Франко предкладає надрукований текст V т. „Збірника“ секції, що обіймає твори М. Дикарева та свою передмову до нього. Ухвалено надрукувати. 3) Він же реферує статю Ол. Сушка п. в. „Причинки до студий над текстами Палінодії. Ухвалено друкувати в „Записках“.

Зміст статі дра І. Франка: Предкладаючи секції надрукований вибір посмертних праць пок. члена секції М. Дикарева

референт подає відомість про рукописи покійника, вказує на важкі життєві обставини, серед яких йому довелося працювати, характеризує і критикує його наукову методику і підносить вартість надрукованих праць, що лежить головню в багатстві сьвіжого фольклорного матеріалу і в бистроумности порівнянь та зближень із маси фактів добутих порівняно-літературними дослідями та новою лінгвістикою.

Зміст статі д. О. Сушка: Палінодії, сій справдішній перлинні української полемічної літератури, присьвячена знаменита студія проф. Завітневича (Варшава, 1883). Та вже-ж останнім словом у студиях над Палінодією студії д. Завітневича вважати годі, — тим більше, коли зважить ся, що первісного (оригінального) тексту, чи там автографу Захарії Копистенського — не має. Він затратив ся вже в XIX в., а звісний передрук Палінодії (Петербурзької Археографічної комісії (IV т. Русской Исторической Библиотеки, СПб. 1878 р.) зроблено по копіям (I Рукопись Московської Синодальної Бібліотеки, II Рукопись гр. Ф. А. Толстого, власність Импер. Публ. Бібліотеки в Петербурзі). Очеvidна річ — такий передрук не може нам заступити затраченого автографу. Тим то по думці автора усякі копії Палінодії, кілько би їх і не було, для нас незвичайно цінні: чим більше мати мемо під руками таких рукописий, тим ближше будемо до ідеального оригіналу, тим лекше удасть ся нам сконструувати його в цілій його давній непорочности. — В університетській бібліотеці у Львові знайшов автор дві копії Палінодії. Перша з них — повнійша, друга — се вже більше компіляція, як вірна копія. І коли перша цінна передовсім для студий над текстом Палінодії, друга інтересна більше своєю артистичною композицією, хоча і ся подає незвичайно інтересні, незвісні варіянти. Автор переводить паралелю між згаданими копіями і Палінодією петербурзького видання та подає інтереснійші, незвісні до тепер варіянти. — Вкінці згадує автор ще одну рукописну памятку, яка переходуєть ся в вгаданій львівській бібліотеці, а власне „Истинну Вѣру“ еромонаха Товії Петрашка (початок XVIII в.). Се теж полемічне писання, сконпоноване в формі діяльога (розмовляють: Ортодокс, Гетеродокс). Автор — еромонах Товія Петрашко, ігумен мошногорських монастирів (двох!). Правдоподібно лагодив еромонах свою рукопись до друку. В тій ціли й вислав він її до черців Скиту в Ма-

няві до переписання й справлення. З Маняви дістала ся рукопись в університетську бібліотеку у Львові (около 1785 р.).

Засідання математично - природописно - лікарської секції.

П'ятис. дня 25 червня.

1) Д. Ів. Верхратський зreferував працю д. Юл. Гірняка п. н. „Роля сталої, плинної і газової фази в хемічній рівновазі“, яку ухвалено друкувати. 2) Д. П. Огоновський зreferував: а) працю д. К. Глібовицького п. н. „Микола Генрих Абель і його значінє в математиці“, та „Бібліографію і хроніку математично-фізичну“, зложену дром В. Левицьким. Ухвалено друкувати в збірнику секції.

Зміст праці д. Гірняка: Автор спробував у своїй праці представити теперішній стан наукової хемічної мехавіки, на скільки можна було ясно, елементарно і загально, з точки кінетичної теорії. Доси начертав він підставний закон ділання мас, дисоціацію, гетеротенну рівновагу з боку кінетичного погляду Нернста і обробив дещо докладнійше плинне медіум.

Зміст праці д. Глібовицького: З нагоди столітної річниці уродин великого скандинавського математика Абеля подає автор його біографію і перегляд та значінє його епохальних робіт у теорії альгебраїчних рівнянь та еліптичних функцій.

Засідання комісій.

Археографічна комісія.

Пі зас. дня 16 липня.

1) Принято до відомости, що за 1903 р. випущено VII т. „Жерел до історії України-Руси“. 2) Голова комісії повідомив, що коштом уділеної міністерством спеціальної субвенції в 1902 р. переписують ся галицькі документи XVI—XVII ст., що ввійдуть у дальші томи „Жерел“. 3) Постановлено при видаваню інвентарів королівщин XVI ст. упускати менше цікаві їх частини з огляду на великість матеріялу.

Етнографічна комісія.

Пі зас. дня 11 червня.

1) Комісія уконституувала ся вибравши головою О. Барвінського, заступником голови Федора Вовка, секретарем О. Людкевича. 2) Д. Вол. Шухевич предложив дальшу частину „Гуцульщини“ на доказ, що має її готову, та зажадав, щоб вона була реферована на засіданю історично-філософичної і фільольогічної секції. Комісія згодила ся предложити се домагане секціям. 3) Признано д. Федорови Вовкови кредит на екскурсію для антропометричних помірів по Галичині до висоти річної субвенції, призначеної комісії соймом. 4) Привнано підмоги на екскурсію: А. Веретельникови — 100 кор.; О. Деревянці — 30 кор.; І. Тарасевському — 70 кор.

Справозданє

з етнографічної експедиції.

В 1902 р. дістала Етнографічна Комісія 1000 К. субвенції від галицького союму з призначеннєм, обернути їх на збиранє нових матеріалів до української етнографії. Ціла ся підмога була розділена між кількох людей, що брали участь у спеціальній експедиції. Понизше предкладаємо справозданє з їх діяльності.

Володимир Гнатюк поставив собі за задачу звидіти укр.-руські кольонії в угорських комітатах: Чанад, Арад, Бігар, Сатмар, Саболич, Гайду. По причині великого простору і досить обмеженого часу, визначеного на се, не міг очевидно відвідати всі кольонії, як заміряв, але все переїхав місцевости: Маков, Батоню, Нодьлак, Семлак, Німецький Перег, Великий Варадин, Нодьлету, Ейршелінд, Пенейслек, Нір Ачад, Нір Лугош, Дебрецин і инші. Результат сеї поїздки не такий, як сподівав ся д. В. Гнатюк, головно з причини, що на цілій сій експедиції він не тільки не знайшов ніде ніякої помочи — хоч би в роді відповідних інформацій від місцевої інтелігенції, але навпаки стрічав ся з недовірем, неприхильністю, а навіть переслідуванем офіціальних кругів так, що раз навіть арештовано його без ніякої підстави. Та все таки успів він зібрати значне число матеріалів, головно казок і новель, що разом із розвідкою про сі кольонії дадуть один том „Етнографічного Збірника“. Та навіть негати́вний бік поїздки не був би тут некорисний, коли-б сконстатовано, що там і там кольонії зденационалізували ся, тому нема чого їздити туди більше, коли-б подано на скільки правдиві урядові дані про них у статистиках і т. и.

що власне д. В. Гнатюк і зробив. Понадто шукав він у будапештенських бібліотеках за причинками до укр.-руської кольонізації в Угорщині (до архівів не заходив, відложивши се на инший раз), але на разі безрезультатно. Сконстатував при тім, що в будап. бібліотеках нема дуже важної брошурки для нашої кольонізації, цитованої Чернігом в його „Oest.-ung. Ethnographie“: Fähnrich Händlovik, Ethnographische Notitz zur Geschichte der Saporoger Kosaken sammt Trachtabbildung, 1789 — та що за нею треба глядати деінде, хоч у віденських і прагських публичних бібліотеках не вдалось їй йому також дістати. Може знайдесть ся вона в якій приватній бібліотеці. Результати сеї екскурсії будуть незабаром опубліковані.

П. Тарасевський робив записки виключно в Купянську, Харківської губернії. Вони обмежують ся тільки на фольклор; переважно се анекдоти і новелі, всі сороміцького змісту, через що на разі не можна з них зробити публичного ужитку. Можна надіятись одначе, що вони будуть оголошені в спеціальнім видавництві, подібнім до звісних паризьких кріптадій. Число їх доходить до двох соток.

Володимир Шухевич відбув подорож у часі між Різдом і Йорданом до Космача, Брустур і Шешор, Косівського повіта, де збирав на фонограф мелодії колядок та списував народні звичаї в часі різдвяних свят. Увесь зібраний матеріал буде надрукований в IV випуску „Гуцульщини“.

Володимир Левинський збирав матеріали в двох місцевостях: Дрогобичи і Ясениці — тогож повіта. У збірці є опись обжинків, а з між різдвяних ігор подані тексти: вертепа, Берди, Адама, улана, Жида (два варіанти), Грода (Герода). Дальше йдуть: Легенди — 1; казки — 1; анекдоти — 6; колядки — 6; пісні — 2; оповіданя: про інклюз — 6; мерців — 4; страхів — 3; опирів — 2; хованців — 4; хмарників — 2; блуд — 1; закопані скарби — 2; відьми — 5; знахарів — 2; віруваня — 4.

Андрій Веретельник записував матеріали в: Криволянці, Сільци беньковім, Стоянові, Стриганцях, Камінці Струмилівій і Лапах — усі Камінецького пов. Крім опису зьвізди, з якою ходять колядувати та тексту вертепа і одної зимової забави, зібрав він іще: Легенд — 13; анекдотів — 12; історичних оповідань — 2; новель — 8; штук — 8; вірувань — 17; оповідань про чортів — 5; хованців — 2; відьми — 3; знахарів і чарівників — 7;

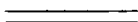
чари — 1; лікарів і ліки — 8; інклюз — 1; блуд — 1; вовкулаків — 1; хороби — 2; закопані скарби — 1; топельників — 1; мерців і смерть — 10; крім того записав колядок — 11; коломишок — 70; інших пісень — 10.

Лука Гарматій робив записки в Головах, Косівського пов. Записав: Легенд — 5; новель — 1; байок — 2; казок — 4; історичних оповідань — 3; колядок — 7; оповідань про чортів — 2; інклюз — 3; чарівників — 3; страхів — 2; вірувань — 4.

Іван Чупреї записав у Печеніжині від тамошніх міщан: замовлювань — 1; небелиць — 1; легенд — 2; вірувань — 5; коломишок — 90; колядок — 29; гагілок — 3; колискових пісень — 2; інших пісень — 34; — загадок — 22.

Осип Дерев'янка записав у Будзанові, Тербовельського повіта: анекдотів — 6; легенд — 1; казок — 1; вірувань — 9; оповідань про мерців — 2; про знахарів — 1; коломишок — 60; колядку — 1.

Етнографічна Комісія наміряє виробити систематичний план дальших екскурсій і відповідних на них праць, виконане його буде одначе лиш тоді можливе, коли підмога для комісії буде збільшена, бо кошти екскурсій — особливо в дальші околиці — дуже значні.

Конкурс на запомогу з фонду А. Бончевського.

Відповідно до вимог фундаційного акту оголосив Виділ перший конкурс на одну запомогу з фонду А. Бончевського, що звучить дословно: Виділ Наукового Товариства ім. Шевченка розписує отсим конкурс на одну запомогу з фонду пок. Антона Бончевського, призначену для студентів університету світських факультетів. Висота запомоги вносить 153 кор. Кривні фундатора мають першєнство. Наділений запомогою має підписати реверс, в яким з'обов'язеть ся звернути побрану запомогу фондови, скоро зможе. Удокументовані подання належить вносити на адресу Виділу до дня 15 падолиста 1903 р. За Виділ: М. Грушевський, голова. В. Гнатюк, секретар.

Товариства й інституції,
що далі приступили до одміну виданнями.

Brno. Moravská Musejní Společnost.

Heidelberg. Historisch-philosophischer Verein.

Харків. Общество физико-химических наукъ при харьк.
Университетѣ.

Москва. Редакция журнала „Русская Мысль“.

Петербургъ. Редакция журнала „Міръ Божій“.

Uherské Hradiště. Red. „Pravěka“.

Нові видання Товариства.

Записки Наукового Товариства імені Шевченка, виходять у Львові що два місяці під редакцією Михайла Грушевського. Р. 1903, кн. II. Т. LII. У Львові, 1903. З друкарні Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 192, 8°. Ціна 3 кор. Зміст: 1) Прешбурський в'їзд в справі спадщини по-Бабенбергах (причинок до історії великого австрійського безкоролівя), написав Богдан Барвінський. Ст. 1—27. — 2) До справи хронологічної звязи в Галицько-волинській літописи, кілька заміток до статі Б. Барвінського, написав Михайло Грушевський. Ст. 1—5. — 3) Галицько-руська бібліографія за роки 1772—1800, подав Іван Ем. Левицький. Ст. 1—44. — 4) Нісенні новотвори в українсько-руській народній словесности, подав Володимир Гнатюк (конець). Ст. 38—67. — 5) Miscellanea: а) Новий варіант легенди про п'яницьке чудо в Кореуні, под. Ів. Франко; б) З дневника гр. кат. пароха 1848—1850 pp., под. А. Крушельницький; в) Як складають ся легенди, II, под. Ол. Маркевич. Ст. 1—18. — 6) Наукова хроніка: Нові праці над історією початків Славянства, подав Зеон Кузеля (конець буде). Ст. 1—25. — 7) Бібліографія (рецензії й справозданя). Ст. 1—43.

Записки Наукового Товариства імені Шевченка, виходять у Львові що два місяці під редакцією Михайла Грушевського. Рік XII. Кн. III. Т. LIII. У Львові, 1903. З друкарні Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 192, 8°. Ціна 3 кор. Зміст: 1) XII археологічний в'їзд у Харкові, 1902 р. Замітки д-ра Олексія Маркевича. Ст. 1—18. — 2) Лаврівські пергамяні листки з XII—XIII в., написав др. Олександр Колесса. Ст. 1—26. — 3) Предтеча унії. Критично-історична студія, написав Олександр Сушко. Ст. 1—73. —

4) Miscellanea: а) Незаплачене київське подимне, под. М. Грушевський; б) До руської бібліографії XVIII в., под. І. Франко; в) Керестурська хроніка, под. В. Гнатюк. Ст. 1—9. — 5) Наукова хроніка: Огляд часописей за рік 1902 — часописи українсько-руські. Ст. 1—17. — 6) Бібліографія (рецензії й справоздання). Ст. 1—49.

Записки Наукового Товариства імени Шевченка, виходять у Львові по два місяці під редакцією Михайла Грушевського. Рік XII. Т. LIV. З друкарні Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 196, 8°. Ціна 3 кор. Зміст: 1) Причинки до студій над текстом Палінодії, пап. Ол. Сушко. Ст. 1—40. — 2) З сільських відносин у Галичині в середині XIX в., подав Ю. Кміт. Ст. 1—8. — 3) З історії нашої фільольогії — Три галицькі граматики (Іван Могильницький, Йосиф Левицький і Йосиф Ловинський), пап. др. О. Маковей (конець). Ст. 59—96. 4) Miscellanea: а) Увага про назву „Палінодія“, д-ра І. Франка; б) Бунт в селі Мшанци 1717 р., под. Б. Барвінський; в) Варіянти до „Богданової могили“ Шевченка, з уділеної Ол. Маркевичом копії, под. М. Грушевський. Ст. 1—8. — 5) Наукова хроніка — Нові праці над історією Славянства, под. З. Кувеля (конець). Ст. 1—36. — 6) Бібліографія (рецензії й справоздання). Ст. 1—66.

Збірник історично-філософичної секції Наукового Товариства імени Шевченка. Томи VI і VII. Історія України-Руси. Написав М. Грушевський. Том IV. XIV—XVI віки — відносини політичні. У Львові, 1903. З друкарні Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 532, 8°. Ціна 4·50 К. Зміст: 1) Окупація українсько-руських земель Польщею й Литвою. Ст. 1—87. — 2) Українсько-руські землі під зверхністю Литви й Польщі — на переломі XIV і XV в. Ст. 88—156. — 3) Українсько-руські землі під зверхністю Литви й Польщі — в XV в. Ст. 156—282. — 4) Довершене інкорпорації українсько-руських земель Польщі. Ст. 282—356. — 5) Примітки до I—IV глави. Ст. 357—496. — 6) Мапа (з примітками). Ст. 497—502. — 7) Генеалогічні таблиці династії вел. князів литовських. Ст. 503—513. — 8) Пояснення скорочень, похибки, показчик, зміст. Ст. 514—532

Збірник фільольогічної секції Наук. Тов. імени Шевченка. Т. VI. Посмертні писання Митрофана Дикарева з поля фольклору й мітології. У Львові, 1903. З друкарні

Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. XII+258, 8°. Зміст: 1) Передмова. Ст. I—VIII. — 2) Знадоби до української народної ботаніки. Ст. 1—48. — 3) Дещо про вербу яко символ в українській пісні. Ст. 49—58. — 4) Кого треба розуміти під Рахманами і ідентичними їм русалками? Ст. 59—68. — 5) Великий Бог Микола. Ст. 69—184. — 6) Мітологічні уривки. I. Зевес. II. Геспер-Амальтея-Кова. III. Берта-Геката-Еринії. IV. Юнона-Люна-Яга. Ст. 185—233. — 7) Пояснення до колядок. Ст. 234—240. — 8) Уривки з греко-славянської мітології. Ст. 241—258.

Руська Історична Бібліотека. Т. XXIII. М. Владімірський-Буданов. Німецьке право в Польщі й Литві. У Львові, 1903. З друкарні Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. X—180, 8°. Зміст: 1) Вступ, М. Грушевського. Ст. V—IX. — 2) Сфера ділання німецького права в Польщі й Литві. Ст. 3—7. — 3) Княжа власть по німецькому праву. Ст. 7—56. — 4) Відносини панів до поселенців німецького права. Ст. 56—88. — 5) Міське німецьке право. Ст. 88—176.

Твори Степана Руданського. Том VI. Омирова Ільйонянка. Часть перва. Збірки I—XII. З передмовою Івана Франка. У Львові, 1903. З друкарні Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. XIX+302, 16°. Ціна 1-50 кор.

Твори Степана Руданського. Том VII. Омирова Ільйонянка. Часть друга. Збірки XIII—XXIV. У Львові, 1903. З друкарні Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 314, 16°. Ціна 1-50 кор.

Хроніка українсько-руського Наукового Товариства імени Шевченка у Львові. Вин. II. Р. 1903. Ч. 14. У Львові, 1903. З друкарні Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 32, 8°. Ціна 30 сот. Зміст: Засідання Виділу. — Запомоговий фонд ім. Антона Бончевського. — Засідання секцій. (І. Е. Левицький — Галицько-руська бібліографія за роки 1772—1800. Др. І. Франко — Три руські рукописні підручники. М. Грушевський — Економічне становище селян у львівських королівщинах в пол. XVI ст. Др. І. Франко — Перше руське просвітне товариство в рр. 1817—1818. М. Грушевська — Причинки до історії руської штуки в давній Польщі (етнографічний). М. Грушевський — Історія України-Руси, т. IV. Той сам — Кілька грамот Володислава Опольського. М. Зубрицький — Кілька документів до історії сільського духовенства в Галичині XVII—XVIII ст. З. Кузеля — Нові праці про найдавнішу історію Славян. А. Крушельницький — З дневника гр. к. пароха

1848—50 pp. Др. І. Франко — Передмова до III т. „Памяток укр.-руської мови і літератури“. Др. О. Колесса — Лаврівські пергаменові листки з XII—XIII вв. Др. В. Левицький — Відношене геометрії метричної до метової. Др. С. Рудницький — Фізична геометрія при кінці XIX ст. Др. В. Морачевський — Переміна матерії при акромегалії). — Засідання комісій. — Товариства й інституції, що далі приступили до обміну виданнями. — Нові видання Товариства.

Chronik der ukrainischen Ševčenko-Gesellschaft der Wissenschaften in Lemberg. Heft I. Jhgg. 1903. Nr. 13. Львів, 1903. З друкарні Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 56, 8°. Ціна 1 корона. Зміст: Rechenschaftsbericht der Gesellschaft für das Jahr 1902. Thätigkeit des Ausschusses. — Thätigkeit der Sectionen und Commissionen. — Wissenschaftliche Publicationen. — Wirkliche Mitglieder. — Dr. O. Terleckyj, ein Nekrolog. — Mitglieder der Commissionen. — Personal der Gesellschaft. — Verzeichnis der Institutionen, welche ihre Publicationen mit der Gesellschaft im J. 1902 ausgetauscht haben. — Stand der Bibliothek. — Stand des Musäums. — Kosten der wissenschaftlichen Publicationen. — Cassabericht.

Літературно-науковий Вістник (наукова частина).

V книжка (за май):

Олександра Єфименко: Національне роздвоєне в творчости Гоголя, нарис.

Стефан Пятка: Продукція нафти (скального олію) в Бориславі.

И. Ван т' Гоф: Розвій природничих наук у XIX віці.

В. Ягіч: Александер Николаєвич Пипін.

Дискусії: IV. До питання про ество і ціну штук, дра Івана Копача. V. А може ще не все пропало? — В. Доманицького.

Хроніка і бібліографія.

VI книжка (за червень):

Остал Терлецький: Галицько-руське письменство 1848—1865 р.

С. Є—ов: Наука нам.

М. В.: Картка в історії польсько-литовсько-українських відносин.

Г. Кайзер: Теорія електронів, пер. дра В. Левицького.

II. Перекидько: По малярських виставах у Москві.

Дискусії: VI. Нерозумінє яко доказ, Катрі Гриневичевої. VII.

Лист д. Хоткевича.

Хроніка і бібліографія.

VII книжка (за липень):

О. Терлецький: Гал.-руське письменство 1848—1865 р. Уваги й спомини.

Вільхівський: Педагогічне крутіїство.

Із чужих літератур: Французькі повісти Семена Земляка, Ів. Франка.

Дискусії: VIII. З приводу уваг д. Єфремова, І. Стешенка.

IX. Право критики і символізм, дра І. Копача.

Перший з'їзд російських фільмологів: I. Статя проф. В. Ягіча.

II. Доповнене, В.

Хроніка і бібліографія.

VIII книжка (за серпень):

О. Терлецький: Гал.-руське письменство 1848—1865 р. Уваги й спомини.

Іван Франко: Іван Гушалевиц, студія.

Сучасні уваги: I. Скілько в Петербурзі Українців, Українця.

II. Зжидоватілість мадярської преси, В.

Хроніка і бібліографія.

В і д б и т к и.

XII археологічний з'їзд у Харкові 1902 р. Замітки дра Олексія Маркевича. (Відбитка з „Записок“, т. LIII). Львів, 1903. З друкарні Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 18, 8°. Ціна 20 сот.

Лаврівські пергамяні листки з XII—XIII в. Написав др. Олександр Колесса. (Відбитка з „Записок“, т. LIII). Львів, 1903. З друкарні Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 26, 8°. Ціна 25 сот.

Три галицькі граматики (Іван Могильницький, Йосиф Левицький і Йосиф Лозинський). Написав др. Осип Маковей. (Відбитка з „Записок“ т. LI і LIII). У Львові, 1903. З друкарні Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 96, 8°. Ціна 1 кор.

Олександр Сушко. Причинки до студий над текстом Палінодії. (Відбитка з „Записок“, т. LIV). У Львові, 1903. З друкарні Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 40, 8°. Ціна 50 сот.

Олександр Сушко. Петро Скарґа в офіційній російській науці. (Відбитка в „Записок“, т. LIV). У Львові, 1903. З друкарні Наукового Товариства імені Шевченка. Ст. 42, 8°. Ціна 40 сот.

Юрій Кміт. З сільських відносин у Галичині в середині XIX віка. (Відбитка в „Записок“, т. LIV). У Львові, 1903. З друкарні Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 8, 8°. Ціна 10 сот.

Генріх Гайне. Атта Троль. Раткліф. Баллади. Переклади Лесі Українки і Максима Славінського. Видання Редакції „Літ.-Наукового Вістника“. У Львові, 1903. З друкарні Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 136, 8°. Ціна 1 кор. Зміст: 1) Атта Троль, переклад Лесі Українки. Ст. 1—83. — 2) Віліям Раткліф, трагедія в чотирьох сценах, переклад Максима Славінського. Ст. 84—116. — 3) Баллади, переклад Максима Славінського. Ст. 119—133.
